

доста трудно. Ако въ половината на 1789 год. би можали да питаме всеки възрастенъ французинъ отдѣлно — какво той иска? и ако бѣше възможно да расположиме общественнитѣ работи, съобразно съ онзи отговоръ, когото би дало болшинството отъ французскитѣ граждани, то, навѣрно, получили би ся резултати съвършенно неприлични съ онова, което произлѣзвало въ дѣйствителность. Навѣрно, болшинството не би поискало, нито смъртъта на кралтъ, нито тероръ, нито республика, нито пъкъ императорскитѣ войски. Сжщо тѣй, болшинството би поискало да бжде сито, здраво и свободно, т. е. да го не принуждаватъ да прави онова, което му ся не харесва. Но тѣзи желанія на всеки политикъ, който ся обръща къмъ народтъ посредствомъ *suffrage universel*, показали би ся твърдѣ наивни, а за болшинството съвършенно неосществими, при всичко, че всеки чловѣкъ, лично за себѣ си, такива желанія счита за твърдѣ скромни. Всичкитѣ практически чловѣци въобще, а политикитѣ, които ся обръщатъ къмъ *suffrage universel* въ особенности, знаятъ, че да благодѣтелствува може само едно избрано меншинство и при това не иначе, освѣнъ на смѣтката на кроткото болшинство. Болшинството знае това; то не може да докаже неизбежността на този фактъ съ економически и исторически примѣри; но то е привикнало къмъ това, че всекога така става; навиктъ, да търпи лишения не е заглушилъ въ него потребнитѣ дадени отъ природата на всеки живъ организмъ, но довелъ е болшинството до това, че